

001	66	16	96	96	26	69	92	73	95	89	93	61	13	01	7	5	4	0
001	86	96	96	94	92	90	85	80	70	60	55	50	45	40	30	20	15	10

PÄIVÄSTÄ TOISEEN

01.09.14

Aurinko nousee

Helsingissä kello 6.14 ja laskee kello 20.25 Oulussa kello 5.56 ja laskee kello 20.38 Utsjoella kello 5.27 ja laskee kello 20.54

Päivän sana

1.9. Job sanoi Herralle: ”Nyt minä ymmärrän, että kaikki on sinun vallassasi eikä mikään suunnitelmasi ole mahdoton sinun toteuttaa.” Job 42:1–2
2.9. Vain korvakuulolta sinut tun-

sin. Nyt ovat silmäni nähneet sinut. Sen tähden minä häpeän puheitani ja kadun niitä tomussa ja tuhkassa. Job 42:5–6

Nimipäiviä

Tänään maanantaina: Pirkka Huomenna tiistaina: Sinikka, Sini, Justus

Mietelause

Jos pajun juuret jäätyvät syyskuussa, ovat ne marraskuussa sulat.

Vanhaa säätietoa Kangasniemeltä

LUKENUT MIES

Kuka kaipasi Suur-Suomea?

Suomensukuisten heimojen yhdistäminen saman lipun alle oli yhtenä teesinä, kun Suomi syksyllä 1941 hyökkäsi Itä-Karjalaan, kauas Venäjän alueelle. Mannerheimin kuuluisaa miekantuppipäiväkäskyä 10.7.1941 on pidetty lähtölaukauksena. Todellisuudessa suomalaiset olivat hyökänneet vanhan rajan yli heti heinäkuun alussa.

Nuoren polven tutkijat ovat keränneet Suur-Suomi-ajattelun tunnusmerkkejä vuosikymmenten takaa kirjaan Luvattu maa. Aika hurjia puheita ja etenkin runoja silloin oli, eikä kaikki jäänyt puheeksi. Mutta kuinka moni loruihin uskoi?

Tämäkään kirja ei pysty kertomaan kauan sitten unhoon painetun aatteen todellista painoa jatkosodassa. Historiatieteen ja sosiologian keinoin ilmiö pystytään kartoittamaan ja kuvailemaan, mutta mikä on jalon aatteen merkitys arkisessa sodankäynnissä?

Heikki Asunnan runot olivat kyllä sinimustia ja Pallen viisut reippaita, mutta valtaosalla sotureista taisi olla arkisempia motiveja. Tutkijat tuntuivat tempautuvan kovin helposti

lähteiden kiehtovaan imuun. Viileä tieteellinen analyysi unohtuu.

Tavallaan tutkijat tunnus-tavat lähtöteesinsä heiveröiseksi. Useimmat kertoilevat jatkosodan menosta niitä näitä laveasti. Toisaalta tohtori Oula Silvennoisen kuvaa tuoreesti sodanjälkeistä äkkikäännostä samoin kuin natsiyhteistyön pesemistä pois virallisesta historiankirjoituksesta.

Aivan hyvin joku tekijöistä olisi voinut etsiä Suur-Suomi-ajattelun jälkiä nykypolitiikasta. Mitä muuta oli esim. ex-ministeri Heidi Hautalan (vihr.) taannoinen parku ns. suomensukuisten kansansirpaleiden kohtaaloista Venäjällä?

PEKKA ALAROTU Luvattu maa. Suur-Suomen unelma ja unohdus. Toimittaneet Sari Näre ja Jenni Kirves. 407 sivua. Johnny Kniga.

Ohrasta ja oluesta löytyi uusia yhdisteitä

Ohrasta ja oluesta on löydetty uusia muotoja fenolista yhdisteistä, kertoo Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus (MTT).

Tuoreen tutkimuksen mukaan ohran puolustuskemikaalien hordatiinien ja niiden esiasteiden kemiallinen monimuotoisuus on aiempaa luultua laajempi.

Tutkimustulokset avaavat mahdollisuuksia ohran ja oluen terveysvaikutusten tutkimuksessa. Tähän saakka on jo tiedetty, että hordatiinit lisäävät suoliston liikkuvuutta ja vaikuttavat oluen jälkimakuun.

”Hordatiinien ja niiden esias-

teiden mahdollisista terveysvaikutuksista tarvitaan vielä lisää tietoa. Kuitenkin jo nyt näitä tietoja voitaisiin hyödyntää uusien funktionaalisten ohratuotteiden valmistamisessa”, sanoo MTT:n vanhempi tutkija **Juha-Matti Pihlava**.

Hän on kirjoittanut Journal of Cereal Science -lehdessä julkaistun tieteellisen artikkelin.

MTT:llä on hordatiinien tutkimuksesta lähes kymmenen vuoden kokemus. Laitos tekee yhteistyötä VTT:n kanssa. Tänä syksynä aiotaan julkaista artikkeli, jossa selviää hordatiinien kokonaismäärä lähes 200:sta eri oluesta. **MT**

Kotimaan kummat nähtävyydet

Haluatko liukua vajjerin varassa pauhaavan Imatrankosken yli? Se onnistuu kunhan varaat ajan. Perusliuku maksaa 35 euroa.

Vinkin tarjoaa Karttakeskuksen opaskirja Salaisuksia Suomesta, jossa esitellään yli 80 persoonallista käyntikohdetta.

Moni on kuullut puhuttavan Parikkalan patsaspuistosta, mutta harva tietää, että Lahdessakin on sellainen. Taiteilijaprofessori **Olavi Lanun** betonieistoksia tosin on vain 12, mutta metsäisen puiston viehätyks piilee niiden kaikkien löytämisessä.

Toimivia myllyjä Maininnan ansaitsevat myös Mekaanisen musiikin museo Varkaudessa sekä Monen marjan tila Nauvossa. Siellä puutarhuri **Margot Wikström** kasvattaa muun muassa boysenmarjaa, saskatoonia ja parsaa.

Kaikki kirjan kohteet eivät ole erityisen kummallisia. Joutossa on hotelleja, kahviloita, ravintoloita, toimivia myllyjä ja Seilin saari, jonka historia vankimielisairaalaana on huikea. Sympatiapisteeet keräävät eläinten vanhainkoti Wanha Markki Kylänpäissä ja koirakahvila Vainu Tampereella.

Hodari ja löylyt Pispalassa Tampereen Pispalassa voi bongata yhdellä reissulla kaksi kirjan

Seilin saarella on esillä mielisairaalan välineistöä, kuten pakkopaita.

suosittelemaa kohdetta.

Ensin kannattaa löylytellä vuonna 1906 avatussa Rajaportin saunassa, joka on Suomen vanhin yhä toimiva yleinen sauna. Hikoilun jälkeen tekee mieli suolaista. Hiuko helpottuu ki-paiseamalla Vaakon Nakkiin. Yli 50-vuotias grillikioski sijaitsee ki-vijalassa Haulitormia vastapäätä. Kioskin klassikko on Kuuma koira, jossa makkaran seurana on höyrytetty hillomunkki. Kumma yhdistelmä. **KATJA LAMMINEN** Sari Snellman: Salaisuksia Suomesta – Kotimaan persoonalliset nähtävyydet. 173 sivua. Karttakeskus.

70 moottorisahaa ja tuhat muuta vanhaa tavaraa

Teppo Määtän koti-seutumuseo on syntynyt Valtimon pohjoiseen Rumon kylään ilman budjet-tia ja amanuensseja.

VALTIMO (MT)

Ainakin tuhat tavaraa, ja ne kaikki ovat hyvässä ojennuksessa entisen viljavaraston rakennukses-sa Valtimon Rumossa. Tapahtu-mapäivien aikaan tiellä on viitat, joilla opastetaan **Teppo Määtän** kotimuseoon. Ja sinnehän löytää helposti.

Jos tulijalle tulee tunne, että nyt ollaan maailman syrjälaidal-la, isäntä Teppo Määttä tokaisee vastavetona, ettei hän aio ikinä matkustaa Helsinkiin.

”Sehän on niin syrjässä”, hän perustelee.

61-vuotias Teppo Määttä on kasvanut pienestä lähtien vuon-na 1936 perustetulla Tappojoen asutustilalla. Peltoa tilalla oli parhaimpina toimintavuosina 25 hehtaaria, mutta nyt iso osa siitä on istutettu metsälle.

”Vanhempieni kuokkimat seit-semän hehtaaria on vuokrattu naapurille”, Nurmeksen kaupun-kiin muuttanut Määttä kertoo.

Suunnitelmissa on tilalla su-kupolvenvaihdos puutarhuriksi opiskellelle tyttarelle **Virpi Määttä-Timoselle**. Toistaiseksi hän hankkii leipänsä postia jaka-malla kotitilalla asuen.

Maatalon työkaluja

Kesäisenä iltana museoon tulija saa hämmästellessä ensin mootto-risahojen paljoutta. Niitä taitaa olla 70 kappaletta, isäntä laskes-kelee.

Sitten jatketaan peremmälle pihapiirin laidalla siirrettyyn hirsitaloon: metsätyökaluja, kuokkia, sahoja, kirnuja, sepa-raattoreita, uittovälineitä, kirstu-ja ja mitä ikinä kunnan museosta toivookaan löytävänsä. Kaikkea varmasti on.

Kirjallisuudesta esillä on muun muassa Jätkän kalenteri vuodelta 1948. Kyläkoulujen

historiasta muistuttavat aapiset, pulpetit ja luokkien seinissä ko-meilleet kovaaäniset.

”Teppo on kiinnostunut kai-kesta muusta vanhasta mutta ei naisista”, hymyilee hänen rin-nallaan museota esittelevä vaimo **Paula Määttä**, 56.

Yhdeksän Teppo kiittää siitä, että imuri huutaa usein muse-olla.

”Hämähäkin seittejä varsinkin talven jäljiltä täällä riittää.”

Yhdessä pariskunta on ollut nelisenkymmentä vuotta. Eläke-vuosikseen he halusivat perus-teellisen muutoksen eli muuton omakotitaloon neljänkymmenen kilometrin päähän Nurmekseen.

”Teppo ei viihdy kaupungis-sa, vaan ajaa melkein joka päivä Rumoon metsätöitä tekemään”,

Paula paljastaa.

Määttät halusivat, että tytär saisi oman elämän Rumossa, kos-ka Paula oli kahden sukupolven talossa miniänä useita vuosia. Kokemuksesta hän tietää, ettei eri sukupolvien asuminen saman katon alla ole helppoa.

”Pysyvähän välit näin parem-pina”, Teppo perustelee lähtö-ään.

Itseoppinut rakentaja

Metsää Määtälle on vuosien saatossa kertynyt 200 hehtaaria, joten harvennushakkuiden ja pilkkeiden tekeminen ei heti Valtimolla loppu.

Hänen elämäntapaansa ovat

Paula ja Teppo Määtän välissä kurkistelee tyttärentytär Nina Häkkinen, jonka mielestä mummolan museossa on hauskoja tavaroita.

aina kuuluneet rakentaminen, vanhan tavarän säätäminen ja monipuoliset metsätyöt. Yli 30 vuotta hän on toiminut aktiivi-sesti metsänhoitoyhdistysten luottamustehtävissä. Niissä on saanut pysyä ajan tasalla ja päi-vittää alan tietämystään.

”Rakentamisen olen itse op-pinut. Se harmitti, kun isä ei aikoinaan neuvonut. Katseli vain siitä sivusta, kuinka poika teki virheensä. Ehkä siinä jotakin myös opin.”

LIISA YLI-KETOLA

Museorakennus sijaitsee pihapiirin laidalla Tappojoen-tien varressa Rumossa.

Tapahtumat

Individually Yours

PELTOPÄIVÄ

TO 4.9. KLO 10 - 15

Anni ja Mikko Taavilan pellolla
Os. Kulhuantie 50, Korja

Tule katsomaan, kuinka Sampo Rosenlew C8:lla puidaan ja Valtran ja Kivipekan yhdistelmillä muokataan. Paikalla myös Sampo Rosenlew C4.

KOEAJOSSA

Valtra N103 Hitech 5
Valtra N143 Versu
Valtra T163 Direct
Valtra T153 Hitech
Valtra A93 Hitech
Fendt 724
Fendt 516 +
automaattiohjaus

TERVETULOA!

Mukana myös Vianor.

MERKITSE KALENTERIISI!

Elimäen Pestoomarkkinat
la 6.9. Klo 8:30 - 14:30

Koe-ajopäivät Ravijoella
Traktorihuolto I. Kemppi Oy
ti 9.9. klo 9:00 - 14:00

Kysy lisää! AGCO Suomi Oy
Janne Väistö, 040 674 8411, Jyrki Akkanen, 0400 649 678

AVOIMET OVET
lauantaina 6.9.

TERVETULOA

Jussi ja Tiina Iistamon remontoidun/uusitun lypsyrobottipihaton avoimiin oviin Kartanon tilalle lauantaina 6.9.

AHVENUSKYLÄNTIE 30, 41820 SAAKOSKI
Ovet auki klo. 11.00-16.00

Tarjolla Valion maistiaisja, makkaraa ja pullakahvit.

Lisätietoja: Jussi Iistamo 0500 344 471

YHTEISTYÖSSÄ

MAITOSUOMI

OLEMME SINUA VARTEN

www.nyssek.fi

www.nhk.fi

Esittelyssä mm:

- Toiminnassa oleva Lely Astronaut A4 lypsyrobotti

TULE, NÄE JA KOE
AUTOMAATTILYPSYNAVETTA!

Täällä ilmoituksesi kertoo tapahtumasta *valtakunnallisesti.*

p. 020 413 2321
fax (09) 694 4766
ilmoitus@maaseuduntulevaisuus.fi

MAASEUDUN TULEVAISUUS